

VRŠNJAČKO NASILJE NAD LGBTIQ MLADIMA U ŠKOLAMA

**Savjeti za nastavnike i
nastavnice**

VRŠNJAČKO NASILJE NAD LGBTIQ MLADIMA U ŠKOLAMA

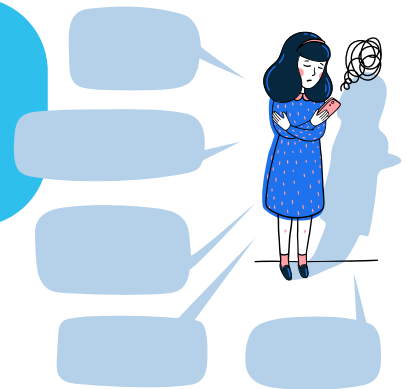
Mlade osobe koje se na bilo koji način razlikuju od drugih vršnjaka i ne uklapaju u klasične norme i standarde su česta meta vršnjačkog nasilja, pogotovo ako se radi o LGBTIQ mladim osobama ili onima koje okolina percipira kao LGBT (L = lezbijke, G = gejevi, B = biseksualne osobe, T = transrodne osobe, I = interspolne osobe, Q = queer osobe). To nasilje dolazi u različitim oblicima: od pogrđnih naziva i dobacivanja neprikladnih komentara, preko ignoriranja i/ili isključivanja osobe iz različitih aktivnosti, otkrivanja seksualne orijentacije mlade osobe drugima bez njene dozvole, ismijavanja i širenja glasina o osobi (usmeno ili preko društvenih mreža), uništavanja vlasništva i sl., pa sve do fizičkih napada. Stoga ne iznenađuje da se LGBTIQ učenici/ice često osjećaju loše i nesigurno u školskom okruženju, a ponekad i preskaču odlaske u školu zbog straha za vlastitu sigurnost. Nasilje koje osobe doživljavaju zbog pretpostavljene ili stvarne seksualne orijentacije nazivamo homofobičnim nasiljem, dok je nasilje koje se događa zbog nečijeg rodnog identiteta ili rodnog izražavanja transfobično nasilje. Obe vrste nasilja kod mladih osoba stvaraju osjećaj nepoželjnosti i marginaliziranosti, a mogu ostaviti i trajne posljedice na psihosocijalno zdravlje mladih ljudi koji su ga proživjeli, kao i na njihov uspjeh u školovanju te osobni i profesionalni život. Nastavnici i nastavnice, te ostali školski/e djelatnici/ice, mogu učiniti jako puno za zaštitu mladih LGBTIQ osoba te za stvaranje uključive školske klime u kojoj će se svi učenici i učenice osjećati sigurno.

KAKO REAGIRATI NA HOMOFOBNA I TRANSFOBNA PONAŠANJA?

1

ADRESIRAJTE HOMOFOBNI JEZIK ILI PONAŠANJE KAD GOD GA PRIMJETITE

Ne propuštajte prilike za zaustaviti homofobni jezik ili ponašanje čim ga primijetite! Čak i jednostavna reakcija poput „Ovakav jezik nije prihvatljiv u mojoj učionici.“ šalje vrlo jasnu poruku. Pritom osigurajte da vas čuje cijeli razred. Zapamtite: nereagiranje na ovakve situacije podrazumijeva prihvaćanje i slaganje (prešutno odobravanje) s tim ponašanjima, te šalje poruku mladim osobama da je u redu da se tako ponašaju.

2

IMENUJTE NEPRIHVATLJIVO PONAŠANJE

Opišite što ste čuli / vidjeli i imenujte ponašanje. Na primjer: „Čujem da si Maria nazvao „pederom“. To je pogrdan i uvredljiv naziv. Takav jezik nije prihvatljiv.“

3

ISKORISTITE PONAŠANJE ZA SENZIBILIZACIJU I EDUKACIJU UČENIKA/ICA

Svaka situacija u kojoj svjedočite homofobnom jeziku ili ponašanju je istovremeno prilika za edukaciju i senzibilizaciju učenika i učenica. Možete odlučiti hoćete li to učiniti javno (da čuju i drugi učenici/ice) ili privatno, no nakon imenovanja neprihvatljivog ponašanja, važno je istaknuti koja su ponašanja prihvatljiva, a koja nisu. Također, važno je i objasniti zbog čega je nešto prihvatljivo ili ne. Zbog činjenice da se neke pogrdne riječi (npr. peder) vrlo učestalo koriste, vrlo je moguće da neki učenici/ice ne razumiju zbog čega su te riječi uvredljive niti su svjesni/e da korištenje tih riječi može povrijediti drugu osobu.

4

PRUŽITE PODRŠKU UČENIKU/UČENICI KOJA JE BILA META NASILJA

U ovakvim situacijama, važno je pružiti podršku mladoj osobi koja je bila meta nasilja. Pritom, nemojte pretpostavljati što ta osoba proživljava i treba li pomoć, već ju pitajte da li je OK, da li želi razgovarati (sada ili kasnije) i što joj treba.

5

DRŽITE UČENIKE/ICE ODGOVORNIMA

Upoznajte se s pravilima i procedurama u vašoj školi vezano za disciplinske akcije koje se mogu poduzeti u ovakvim slučajevima. Ako škola nema takve procedure, potaknite kolektiv da se one uspostave, s jasnim navođenjem posljedica za učenike/ice koji čine verbalno ili druge vrste nasilja.

